

विश्व न्याय गृह

१ जनवरी २०२२

सबै राष्ट्रिय आध्यात्मिक सभाहरूलाई

प्रिय मित्रहरू

रिज्वान २०२१ मा समाप्त भएको पच्चिस वर्षको अवधिमा, मित्रहरूलाई सेवाको लागि आफ्नो क्षमता बढाउन मद्दत गर्ने प्रशिक्षण प्रतिष्ठानहरूका प्रयासहरू प्रगतिको केन्द्रबिन्दु थिए । जब, विश्वव्यापी योजनाहरूको अन्तिम श्रृङ्खलाको सुरुमा, हामीले ठूलो संख्यामा अनुयायीहरूलाई प्रशिक्षण दिनको लागि तरिकाहरूको विकास गर्नको लागि व्यवस्थित ध्यान दिन आह्वान गर्‍यौं, संस्थानहरूले आफ्नै सामग्रीहरू विकास गर्न वा सजिलै उपलब्ध हुने भएकाहरूबाट चयन गर्ने कार्यको सामना गर्नुपरेको थियो । सामान्यतया, संस्थानहरूलाई नयाँ सामग्रीहरू विकास गर्न चुनौतिपूर्ण थियो; तर रुही प्रतिष्ठानले तयार पारेका पाठ्यक्रमहरू ग्रहण गर्नेहरू द्रुत प्रगति गर्न सक्षम भए । तसर्थ, २८ डिसेम्बर २००५ को हाम्रो सन्देशमा भनिएको थियो, हामीले निर्धारण गर्‍यौं कि रुही प्रतिष्ठानका पुस्तकहरू, जसले तिनीहरूको प्रभावकारिता प्रमाणित गरेका थिए, कम्तिमा त्यो श्रृङ्खलाको बाँकी योजनाहरूका क्रमहरूको लागि सबै ठाउँमा संस्थानहरूका पाठ्यक्रमहरूको मुख्य श्रृङ्खला हुने छ । यी पाठ्यक्रमहरूको व्यापक प्रयोग, साथै बाल-बालिका र कनिष्ठ युवाहरूको आध्यात्मिक शिक्षाको लागि पाठ र पुस्तकका मूल भागहरूको व्यापक प्रयोगले विश्वभरि संस्थान प्रकृयाको प्रगतिलाई द्रुत बनायो । अब, बहाई विश्व, विश्वव्यापी योजनाहरूको नयाँ क्रमहरूमा अघि बढेको छ, हामीले प्रशिक्षण संस्थानहरूको सामग्रीहरूको प्रश्नलाई पुनः विचार गरेका छौं र हामी यसको निष्कर्ष व्यक्त गर्न चाहन्छौं ।

ज्ञान र अन्तर्दृष्टि, आध्यात्मिक गुण र मनोवृत्ति, सीप र क्षमतामा रुही संस्थानका पाठ्यक्रमहरूको लागि विशेष ध्यान दिइएको छ र बहाई समुदायहरूका प्रयासहरूको लागि महत्वपूर्ण रहन्छ । तसर्थ, यी सामग्रीहरू विश्वव्यापी योजनाहरूको यस नयाँ क्रमहरूमा सबै प्रशिक्षण संस्थानहरूका शैक्षिक प्रयासहरूको प्रमुख विशेषता बन्न जारी रहनेछन् । रुही प्रतिष्ठानले नौ वर्षीय योजनाको अवधिमा बाल-बालिकाको कक्षा, किशोर-किशोरीका समूह र अध्ययन कक्षाहरूमा प्रयोग गर्नको लागि उल्लेखित सबै सामग्रीहरूको तयारी पूरा गर्न र प्रकाशित संस्करणहरूलाई अनुभवको आधारमा परिमार्जित गर्न खोज्ने कुरामा हामी सचेत छौं । जे भएता पनि यसले पहिले नै चित्रण गरिसकेको विश्वव्यापी रूपमा प्रयोग हुने नयाँ सामग्रीहरू विकास गर्ने अपेक्षा भने गरिएको छैन ।

सन् ३० डिसेम्बर २०२१ को महाद्वीपिय सल्लाहकारहरूको बोर्डको सम्मेलनमा हाम्रो सन्देशमा हामीले विभिन्न सामाजिक र सांस्कृतिक सन्दर्भहरूमा परिश्रम गर्ने मित्रहरूले ज्ञान र अन्तर्दृष्टिको समृद्ध जैविक संरचना अवलोकन गर्न पाउँदा र समुदाय निर्माण प्रकृयाका पक्षहरूबारे कति खुशी भएर प्रकाश पारेका थियौं । मित्रहरू पनि स्थानीय स्तरहरूमा भएका प्रयासहरूबाट स्वभाविक रूपमा देखापर्ने वृद्धिसँग सम्बन्धित आवश्यकताहरू पहिचान गर्नमा दक्ष बन्दै गएका छन् । यी विकासहरूले शिक्षण सामग्रीहरू तयार गर्न र परिष्कृत गर्ने प्रणालीहरूमा प्रभाव पार्छ । यसरी हामी यो निष्कार्षमा पुगेका छौं कि अब विशेष गरी पूरक सामग्री र शाखा पाठ्यक्रमहरूको सम्बन्धमा शैक्षिक सामग्रीहरू तैयार गर्ने क्षमता विस्तार गर्न थप ध्यान दिनु उपयुक्त हुनेछ ।

जब हामीले १२ डिसेम्बर २०११ को हाम्रो सन्देशमा बाल-बालिका र किशोर-किशोरीको शिक्षाको लागि सामग्रीहरूको प्रश्नलाई सम्बोधन गर्नुभयो, हामीले संकेत गरेका थियौं कि यी प्रत्येक कार्यक्रमका मुख्य सामग्रीहरू भन्दा बाहिर, शिक्षक र अनुप्रेरकहरू प्रायः परामर्शमा हुनेछन्, क्लस्टर स्तरमा संस्थान संयोजकसँग शैक्षिक प्रकृयालाई सुदृढ गर्न थप तत्वहरू आवश्यक पर्ने वा पढेन भनेर निर्णय हुनेछ । ठूलो संख्यामा बाल-बालिका र किशोर-किशोरीहरूलाई आध्यात्मिक शिक्षा प्रदान गर्ने सन्दर्भमा विश्वका धेरै भागहरूमा भएका प्रभावशाली प्रगतिहरूले निश्चित रूपमा शिक्षक र अनुप्रेरकहरूको बढ्दो क्षमता समावेश गरेको छ जसले बुद्धिमानीपूर्वक पाठ र पुस्तकहरूका मूल भागहरूको अध्ययनलाई उपयुक्त तत्वहरूको आधारमा पूरक बनाउन तिनीहरूको विशिष्ट परिस्थितिहरूमा मद्दत गर्दछ । यस सन्दर्भमा उल्लेखनीय कलात्मक गतिविधि र सेवा परियोजनाहरूसँग सम्बन्धित तत्वहरू छन् । तैपनि, देश वा क्षेत्रभरि कुनै विशेष विषयको अध्ययनलाई पूरकको आवश्यकता महसुस हुँदा, केही संस्थानहरू आफैले थप सामग्रीहरू विकास वा अपनाएका छन् र तिनीहरूलाई अभि व्यापक रूपमा फैलाउने व्यवस्था गरेका छन् । यी पूरक विषय-वस्तुहरू धेरैजसो भागका लागि, गीत वा कथाहरू जस्ता साधारण तत्वहरू भएका छन् । पाठ्यक्रमहरूको मुख्य श्रृङ्खलाको सम्बन्धमा यस्तै अनुभव प्रकट भइरहेको छ, यद्यपि केही संस्थानहरूले यस सम्बन्धमा प्रस्तुत गरेका अतिरिक्त सामग्रीहरू, जसमा विशेष विषयहरूमा बहाई लेखनीहरू र सान्दर्भिक अनुभवका घटना अध्ययनहरू समावेश छन्, त्यो हो एक थप जटिल प्रकृतिका ।

क्लस्टरहरूमा बढ्दो संख्यामा आध्यात्मिक शिक्षाको जीवन्त प्रकृया फस्टाउनको लागि संस्थानहरूलाई पूरक तत्वहरूको उपयुक्त परिचयको निरीक्षण गर्न राम्ररी विकसित क्षमता चाहिन्छ । यसमा संस्थानहरू शैक्षिक प्रकृयालाई सुदृढ पार्न जत्तिकै यसको अखण्डता कायम राख्ने कुरामा चिन्तित हुनुपर्छ । यसरी तिनीहरूले हाम्रो १२ डिसेम्बर २०११ को सन्देश मार्फत सुरु गरिएका विभिन्न सावधानीहरू मनमा राख्नु आवश्यक हुनेछ । निःसन्देह, तिनीहरूले विभिन्न अतिरिक्त तत्वहरू भएका मित्रहरूलाई ओभरलमा पर्नबाट जोगाउनु पर्छ जुन तिनीहरूको सरासर मात्राले मुख्य सामग्रीहरूको प्रभावकारी वितरणबाट अनजानमा बाधा पुऱ्याउन सक्छ ।

सामुदायिक निर्माण प्रकृया तीव्रतकासाथ अगाडि बढिरहेका देश र क्षेत्रहरूमा गतिशीलताको सन्दर्भमा शाखा पाठ्यक्रमहरू तिनीहरू कसरी उदाउनेछन् भन्ने सन्दर्भमा बुझ्नुपर्छ । संस्थानका पाठ्यक्रमहरूको अध्ययनले वृद्धि हुने विभिन्न गतिविधिहरूलाई प्रवर्द्धन गर्न अरु धेरै साथीहरूले आफूलाई समर्पित गर्दा यी प्रत्येक गतिविधिसँग सम्बन्धित सिकाइका फरक क्षेत्रहरूले जनसंख्याको जीवनमा स्थिर रूपमा आकार लिन्छ । सामुहिक उपासना, गहिरो अध्ययन र शिक्षण जस्ता सिकाइका यी क्षेत्रहरूमध्ये केहीलाई क्षेत्रीय शिक्षा समितिहरूद्वारा समर्थन गरिन्छ जबकि अन्य बाल-बालिका, किशोर-किशोरी, युवा र वयस्कहरूको आध्यात्मिक शिक्षासँग सम्बन्धित तालिम संस्थानहरूद्वारा पालन-पोषण गरिन्छ । अन्य एजेन्सिहरूद्वारा समर्थित सिकाइका अतिरिक्त क्षेत्रहरू पनि विस्तारै स्थानमा आउँछन् किनभने धेरैभन्दा धेरै मानिसहरूले संस्थानको श्रृङ्खलाका उच्च पाठ्यक्रमहरू अध्ययन गर्दछन् । यी प्रत्येक क्षेत्रहरूमा प्रयासहरू मित्रहरूको बढ्दो संख्याले निरन्तरता पाएको रूपमा, ताजा अन्तरदृष्टिहरू उत्पन्न हुन्छन् जुन विशिष्ट सामाजिक र सांस्कृतिक परिवेशमा गरिएको व्यवस्थित प्रयासबाट उत्पन्न हुन्छन् । सामुदायिक निर्माण प्रकृयाको एक पक्षलाई अगाडि बढाउनको लागि अन्य अवधारणाहरू, दृष्टिकोणहरू, क्षमताहरू र मनोवृत्तिहरू आवश्यक छन् भन्ने बारे बढ्दो बुझाइ छ । यो प्राप्त भइरहेको अनुभवलाई परामर्श र समीक्षा गर्न आयोजित आवधिक जमघटहरूमा कुराकानीका विषयहरू बन्छन् । व्यक्ति वा संस्था र एजेन्सीहरूले यी आवश्यकताहरूलाई प्रतिकृया दिन, लिन सक्ने पहलहरू बाहेक संस्थानले माथि वर्णन गरिए अनुसार पूरक सामग्रीको प्रयोगलाई प्रवर्द्धन गर्ने निर्णय गर्न सक्छ । समय बित्दैजाँदा सिकेका कुराहरू धर्मका संस्थाहरू र एजेन्सीहरूले विभिन्न कागजातहरू कथा विवरणहरू, र घटना अध्ययनहरूमा कब्जा गर्छन्, जुन तिनीहरूको समग्रतामा खुलासा अनुभवको रेकर्ड हो । जब ज्ञानको ठूलो समूह जम्मा हुन्छ, शाखा पाठ्यक्रम विकास गरेर यसलाई थप व्यवस्थितगर्न सम्भव हुन्छ ।

हामीले विगतमा मुख्य श्रृङ्खलालाई रुखको फेंदसँग तुलना गरेका छौं जसले यसबाट शाखाहरू निस्कने अन्य पाठ्यक्रमहरूलाई समर्थन गर्दछ, प्रत्येक शाखाले कार्यको केही विशिष्ट क्षेत्रलाई सम्बोधन गर्दछ । त्यस्ता शाखा पाठ्यक्रमहरूको तयारी कार्य र समीक्षाद्वारा चिन्हित ढाँचा मार्फत समयसँगै हुन्छ र जसमा अवधारणा र क्षेत्रको गतिविधि सँगसँगै जान्छ । यस कार्यमा लिने प्रशिक्षण संस्थानहरूको लागि त्यहाँ धेरै आवश्यकताहरू छन् । तिनीहरूले संस्थानको मुख्य श्रृङ्खलाको सामग्री र यसमा संलग्न शैक्षिक सिद्धान्तहरू गहिरो रूपमा बुझ्न सक्षम हुनुपर्छ, गतिविधिहरू अगाडि बढ्दै जाँदा जनस्तरमा उत्पन्न हुने अनुभवलाई स्पष्ट रूपमा विश्लेषण गर्नुहोस्, समुदायका विशिष्ट पक्षहरूको प्रगतिमा समर्पित मित्रहरूको टोलीसँग सहकार्य गर्नुहोस्-निर्माण प्रकृया, सिकाई मोडमा सञ्चालन गर्नुहोस् र सामग्रीहरू तयार गर्नको लागि आवश्यक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई आफ्नो कार्यमा आकर्षित गर्नुहोस् । एक पटक स्थानमा, शाखा पाठ्यक्रमले सम्बन्धित गतिविधिहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने मित्रहरूलाई उनीहरूको क्षमतालाई अभि बलियो बनाउन मद्दत गर्नेछ, र यसले जनसंख्याको जीवनमा सिकने प्रकृयालाई विस्तार गर्न मद्दत गर्नेछ । पाठ्यक्रमले प्राप्त ज्ञानको भण्डार र यसको प्रचार-प्रसारको माध्यमको रूपमा पनि काम गर्नेछ ।

यस प्रकृतिका सामग्रीहरू विकास गर्नु एक जटिल अभ्यास हो, र यो निश्चित रूपमा प्रत्येक प्रशिक्षण संस्थानले आफ्नै शाखा पाठ्यक्रमहरू विकास गर्ने लक्ष्य भने होइन । राष्ट्रिय आध्यात्मिक सभा र सल्लाहकारहरूसँगको परामर्शमा तालिम संस्थानहरूले यस्ता अतिरिक्त शैक्षिक सामग्रीहरू विकास गर्ने वा ग्रहण गर्ने समयमै निर्धारण गर्नेछन् । धेरै संस्थाहरूले अन्य संस्थानहरूले सिर्जना गरेको सिद्ध प्रभावकारिताबाट आफ्नो आवश्यकता अनुसार उपयुक्त शाखा पाठ्यक्रमहरू मात्र चयन गर्नेछन् । शाखा पाठ्यक्रमहरू बाहेक, यो अनुमान गरिएको छ कि संस्थानहरूले भविष्यमा अन्य प्रकारका पाठ्यक्रमहरू तयार गर्ने वा अपनाउनेछन्, जसलाई कुनै न कुनै रूपमा मुख्य श्रृङ्खलामा एकीकृत गर्न सकिन्छ वा छुट्टै प्रस्ताव गर्न सकिन्छ । यो स्वभाविक रूपमा संस्थानहरूले अझ ठूलो क्षमताको अधिग्रहण आवश्यक हुनेछ । यद्यपि, तिनीहरूको प्रयासको दूरगामी प्रभावहरूको बावजुद, संस्थानहरूले बहाई समुदायका सबै शैक्षिक आवश्यकताहरूलाई सम्बोधन गर्ने अपेक्षा गरिएको छैन । विभिन्न जनसंख्याहरूमा ठूलो मात्रामा वृद्धिले अन्य महत्वपूर्ण मागहरूलाई सम्बोधन गर्न नयाँ शैक्षिक प्रयासहरू निम्त्याउनेछ ।

हामी विश्वस्त छौं कि सबै क्षेत्रहरूमा मित्रहरूले धर्मको समाज-निर्माण शक्तिलाई जारी गर्नको लागि परिश्रम गरेपछि, आगामी वर्षहरूले ठूलो संख्यामा आध्यात्मिक शिक्षा प्रदान गर्न र उत्पादन गर्न, लागू गर्न प्रशिक्षण संस्थानहरूको क्षमताको उल्लेखनीय विस्तारको साक्षी र ज्ञान प्रसार हुनेछ । मानव संसाधन विकासको प्रक्रियालाई हेर्न आफ्नो कार्यादेशको एक भागको रूपमा, हामीले अन्तरराष्ट्रिय शिक्षण केन्द्रलाई शैक्षिक सामग्रीहरू तयार गर्ने क्षमता वृद्धिलाई नजिकबाट पालना गर्न आग्रह गरेका छौं । यसले संस्थानहरूलाई समर्थन गर्न र सिकेको कुरालाई उचित रूपमा पूरा गर्न सुनिश्चित गर्न संयन्त्रहरू स्थापना गर्नेछ ।

हामी पवित्र तीर्थस्थलहरूमा वरद सौन्दर्यलाई विन्ती गर्नेछौं कि प्रशिक्षण संस्थानहरूको सञ्चालनमा धर्मका यी महत्वपूर्ण एजेन्सिहरूले उहाँको अटुट आशीर्वाद र पुष्टिहरू प्राप्त गर्न सकून् ।

विश्व न्याय गृह

बोधार्थ

अन्तर्राष्ट्रिय शिक्षण केन्द्र

सल्लाहकारहरूको बोर्ड

सल्लाहकारहरू

बहाई अन्तर्राष्ट्रिय

विकास सङ्गठन